

Äldrenämnden

Justering av avgifter för kost m m inom äldreomsorgen

FÖRSLAG TILL BESLUT

Äldrenämnden föreslås besluta

att fastställa kostavgifter, avgift för trygghetslarm och installationsavgift för larm samt transport av avliden från kommunens särskilda boenden i enlighet med omsorgskontorets förslag från och med 1 maj 2009, samt

att uppdra till omsorgskontoret att årligen, senast till sammanträdet i november, föreslå justering av avgifterna i enlighet med förändring av prisbasbeloppet med början den 1 januari 2010.

SAMMANFATTNING

Samtliga nämnder har fått i uppdrag av budgetberedningen att se till att avgifter årligen justeras med index. Äldrenämnden har beslutat hur indexuppräknings skall ske. De avgifter som föreslås höjas är kostavgifter, avgift för trygghetslarm och installationsavgift för larm samt transport av avliden från kommunens särskilda boenden. De nuvarande avgifterna har gällt sedan 2004-03-01 utan att någon prisuppräknings skett.

I denna handling redovisas förslag på höjning av kostavgifter, avgift för trygghetslarm, installationsavgift för larm samt transport av avliden. Avgifterna föreslås höjas från maj 2009. Avgiftshöjningen innebär att äldrenämndens intäkter bedöms öka med ca 1 460 tkr.

Äldrenämnden föreslår uppdra till omsorgskontoret att årligen föreslå justering av avgifterna i enlighet med förändring av prisbasbeloppet med början den 1 januari 2010.

BAKGRUND

Samtliga nämnder har av budgetberedningen fått i uppdrag att se till att avgifter årligen räknas upp med index.

Inom äldre- och handikappomsorgen regleras vårdavgifterna av Socialtjänstlagens regler om maxtaxa. Maxtaxans belopp är knutet till det s.k. prisbasbeloppet. Prisbasbeloppet fastställs årligen av staten. Kommunens taxekonstruktion för hemtjänst och vårdboende innebär att flertalet av avgifterna höjs i samband med att prisbasbeloppet höjs. För några andra avgifter sker inte denna höjning.

De avgifter som inte höjs årligen är, kostavgifter, avgift för trygghetslarm, installationsavgift för larm samt transport av avliden. Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde 2009-01-30 att avgifterna årligen skall räknas upp med den årliga förändringen av prisbasbeloppet.

UTREDNING

De avgifter som föreslås höjas är de som redovisas i tabellen nedan. De nuvarande priserna har gällt sedan 2004-03-01. (Avgift för transport av avliden fastställdes 2005.)

Avgifter ÅN	Nuvarande avgift
Lunch*	44 kr
Lunch (utan tillbehör)*	39 kr
Kost, heldygn i vårdbo- stad/korttidsboende	89 kr
Kost, dagvård	56 kr
Trygghetslarm	100 kr/mån
Installationsavgift	200 kr/engångsavgift
Transport av avliden**	350 kr/transport

* Kostintäkter för lunch inkl och exkl. tillbehör tillfaller utförare av lunchservering vid servicehusen och påverkar inte äldrenämndens intäkter.

**Avgiften fastställdes 2005

Äldrenämnden beslutade 2009-01-30 att prisbasbeloppets årliga förändring är den princip som skall ligga till grund för framtida avgiftshöjningar inom äldrenämndens ansvarsområde. Prisbasbeloppet är ett tal som speglar prisutvecklingen. Statistiska Centralbyrån (SCB) räknar fram det på grundval av bl.a. konsumentprisindex och den statistik som SCB samlar in över levnadsomkostnader. Regeringen fastställer i augusti kommande års prisbasbelopp. Prisbasbeloppet används vid beräkning av pensioner.

JÄMFÖRELSE MED ANDRA KOMMUNER

Nedan redovisas aktuella kost- och larmavgifter i några jämförbara kommuner.

Kommun	Kostnad för trygghetslarm/månad	Kostavgift för vårdboende kr/dygn	Kostavgift för lunch
Norrköping	300 kr	99:45**	42 kr
Västerås	168 kr	98 kr	46 kr
Jönköping	23-max 428 kr	87:80 kr**	45 kr /51 kr
Eskilstuna*	160 kr	100:40 kr**	41 kr*
Nacka	105 kr	90-120 kr	42 kr
Linköping	100 kr/månad	89 kr	44 kr

* Har abonnemang för kost 7 dagar vecka. Priset omräknat från abonnemangspriset.

** Omräknat från månadsabonnemang.

Som framgår av tabellen varierar avgifterna för heldygnskost och trygghetslarm mellan kommunerna. I flertalet kommuner har kommunen fastställt en taxa för kost som gäller för kommunens alla äldreboende. Ett undantag i denna redovisning är Nacka där priserna varierar mellan de olika boendena.

Några kommuner har lunchabonnemang, d v s att man förbinder sig att äta alla veckans dagar. Jönköpings kommun har ett lunchpris för pensionärer som bor i servicehuset och ett annat högre pris för de pensionärer som bor i ordinärt boende. För trygghetslarm varierar kostnaderna mellan ca 100 kr/månad – maximalt 428 kr.

I kommunallagen framgår att det kommunala avgiftsuttaget inte utan stöd i författning får överstiga självkostnaderna för den aktuella tjänsten eller nyttigheten. Leanlink (tidigare Linköpings Kommunala Utförare) har tagit upp att kostnaderna för lunchservering inte täcks av kommunens lunchpris. Kommunens utförare har ingen kostnad för lokaler, el, sophertering mm då äldrenämnden står för dessa kostnader.

FÖRSLAG TILL NYA AVGIFTER

Omsorgskontoret föreslår att avgifterna höjs enligt nedan:

Avgift	Nuvarande avgift	Förslag till nya avgifter	Förslag till införande
Kostavgifter			
Lunch	44 kr	48 kr	2009-05-01
Lunch (utan tillbehör)	39 kr	42 kr	2009-05-01
Kost, heldygn i vårdbo-stad/korttids/växelvård	89 kr	95 kr	2009-05-01
Kost, dagvård	56 kr	60 kr	2009-05-01
Hemtjänstavgift			2009-05-01
Trygghetslarm	100 kr/mån	150 kr	2009-05-01
Övriga avgifter			2009-05-01
Installationsavgift	200 kr/engångsavgift	250 kr	2009-05-01
Transport av avliden	350 kr/transport	400 kr	2009-05-01

KONSEKVENSER FÖR BRUKARE

Trygghetslarm

Avgiftshöjningen berör inte de personer som har både trygghetslarm och personlig omvårdnad. Trygghetslarmet ingår då i avgiften för den personlig omvårdnaden. Trygghetslarm är en del av hemtjänsten och avgifterna för trygghetslarm omfattas därför av socialtjänstlagens regler om högkostnadsskydd. Det innebär att de pensionärer som har låg pension och som idag inte behöver betala för sitt trygghetslarm inte heller drabbas av den höjda avgiften.

Flertalet av de pensionärer som enbart har trygghetslarm har dock betalningsförmåga och de kommer att få betala 50 kr mer per månad för trygghetslarmet. Ca 900 personer har enbart trygghetslarm.

Kostavgifter i vårdboende

Utifrån statistik från verksamhetssystemet Sofia Omfale kan de äldre som bor på kommunens vårdboenden delas in i tre grupper utifrån deras ekonomiska betalningsförmåga. Maximalt kan den äldre som bor på vårdboende betala 1 712 kr/månad i vårdavgift.

46 % (ca 550 personer) av de boende har så låga inkomster att de inte behöver betala vårdavgift. Dessa personer får betala en höjd kostavgift, men har möjlighet att ansöka om reducerad kostavgift. F n har 50 personer fått kostavgiften reducerad, som mest kan kommunen sänka kostnaden ner till råvarupriset för kost.

37 % (ca 450 personer) har betalningsförmåga och betalar idag vårdavgift. När kostavgiften höjs kompenseras denna grupp genom att vårdavgiften minskas i motsvarande grad.

17 % (ca 200 personer) har betalningsförmåga och betalar f n maximal vårdavgift 1 712 kr/månad. Denna grupp får betala en höjd kostavgift.

Sammantaget innebär det att äldrenämnden får in höjda kostavgifter från ca 63 % av de boende. Per månad innebär den föreslagna ökningen att kostavgiften höjs med 180 kr/månad.

Kostavgift i dagvård

Den avgift som den enskilde betalar för dagvård avser enbart kostavgift. Kommunen tar inte ut vårdavgift för dagvård. Det innebär att alla som har dagvård får en ökad kostavgift för de dagar som man har dagvård. För de som är varje vardag på dagvård innebär den föreslagna ökningen att kostavgiften höjs med 80 kr/månad.

Kostavgift för lunch med och utan tillbehör

Kostavgift för lunch med och utan tillbehör föreslås höjas med 4 resp. 3 kronor per portion. Ca 500 av de personer som regelbundet äter lunch har ansökt och beviljats individuellt förbehållsbelopp. Genom att de har ett individuellt förbehållsbelopp kan deras hemtjänstavgift minskas och alla drabbas därigenom inte av höjd kostavgift. För den som varje dag äter lunch på servicehuset innebär den ökade kostnaden att lunchkostnaden höjs med 120 kr/månad.

Övriga avgifter

Installationsavgift för larm är en engångsavgift som alla brukare som får ett trygghetslarm installerat får betala. Omsorgskontoret gör bedömningen att den föreslagna höjningen inte medför några stora konsekvenser för brukarna, då avgiften är en engångskostnad.

Transport av de som avlider på kommunens särskilda boenden till bårhus är en insats enligt Hälso- och sjukvårdslagen. Och eftersom kommunen har sjukvårdsansvar för sjukvården i det särskilda boendet har kommunen ett avtal med Fonus om denna transport.

För anhöriga är detta ett frivilligt erbjudande. Anhöriga kan välja att i stället anlita annan transportör (begravningsentreprenör) men dödsboet får då stå för transportkostnaden. Under 2008 skedde ca 500 transporter från kommunens särskilda boenden.

INFÖRANDE

Omsorgskontoret föreslår efter samråd med socialkontoret att de föreslagna avgiftsförändringarna träder i kraft 2009-05-01. Då den enskilde får faktura i efterskott innebär det att första räkningen med nya avgifter kommer i juni månad.

Omsorg- och socialkontoret gör bedömningen att om de nya avgifterna införs senare exempelvis från 1 juni eller alternativt 1 juli så kommer kommunen p.g.a. semester att ha en sämre beredskap att svara på frågor och ge god service till medborgarna.

KALKYLER

Äldrenämndens intäkter för kost är ca 39 mnkr per år och intäkten för hemtjänst är ca 23 mnkr. Omsorgskontoret har beräknat de ekonomiska effekterna av en intäktsökning.

Höjning av kostavgifter för lunch tas in av utförare av lunchservering vid kommunens servicehus och påverkar därför inte äldrenämndens intäkter.

Höjning av kostavgift i vårdboende från 89 kr till 95 kr per dygn innebär att äldrenämndens intäkter ökar med ca 1 560 tkr/år.

Höjning av kostavgifter för dagvård innebär en ökad intäkt med ca 60 tkr/år.

Höjning av trygghetslarm från 100 kr per månad till 150 kr innebär ca 500 tkr i ökade intäkter.

Övriga avgifter i form av installationsavgift för trygghetslarm samt transport av avliden innebär ökade intäkter med ca 75 kr/år.

Sammantaget innebär förslaget ca 2 195 tkr i ökade intäkter beräknat på helår. Intäktsökningen för 2009 beräknas till ca 1 460 tkr.

STATLIGA BESLUT SOM PÅVERKAR ÄLDRENÄMNDENS INTÄKTER

Innan kommunen kan ta ut avgifter från den enskilde för hemtjänst och vård i boende skall den ha pengar för sina normala levnadsomkostnader och sin hyra. Det belopp som skall täcka normala levnadsomkostnader kallas förbehållsbelopp och räknas årligen fram av Konsumentverket f n är det 4 832 kr per månad för en ensamstående. Det lagstadgade förbehållsbeloppet har höjts 2009. Syftet med höjningen av förbehållsbeloppet är att motverka att den skattelättnad som skett genom ett förhöjt grundavdrag ”äts upp” genom att kommunen kan ta ut en högre vårdavgift.

Regeringen har beräknat att höjningen av det lagstadgade förbehållsbeloppet medför minskade avgiftsintäkter för kommunerna med ca 85 miljoner kr. För Linköpings del innebär detta en intäktsminskning med ca 1 275 tkr.

Regeringen har angett att kommunerna bör ersättas genom finansieringsprincipen, då det höjda förbehållsbeloppet innebär ett utökat åtagande för kommunerna. Kommunerna kompenseras genom utjämnningssystemet.

INFORMATION

Information om nya avgifter föreslås ges genom att ett informationsbrev sänds till ut till berörda. Äldrelotsarna kommer att finnas tillgängliga för att svara på frågor om avgiftsförändringen. Information skall även finnas tillgänglig på kommunens hemsida samt anslagen vid servicehusens lunchserveringar. Särskild information kommer att lämnas till överförmyndarenheten som ansvarar för godmans- och förvaltare i kommunen.

Information om höjda avgifter har lämnats vid Kommunala Pensionärsrådets sammanträde.

SAMRÅD

Samråd har skett med kommunjurist som inte har något att invända. Samråd har skett med socialkontoret angående tid för införande av nya taxor.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Uppföljning sker genom äldrenämndens kvalitetsuppföljningsplan. Kontroll av att kommunen fakturerar den enskilde i enlighet med socialtjänstalgens regler och de taxor som gäller i kommunen sker årligen som en del i omsorgskontorets kontrollplan.

OMSORGSKONTORET

Peder Ellison

Elisabeth Viman